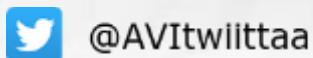

Hyks-ALUEEN VIPU2.0-tilaisuus /HUCS-områdets

3.5.2023

Ajankohtaista aluehallintovirastosta
ylitarkastaja, opetusyksikön päällikkö Satu Kilpinen

“

**Kuusi
aluehallintovirastoa**

Aluehallintovirasto

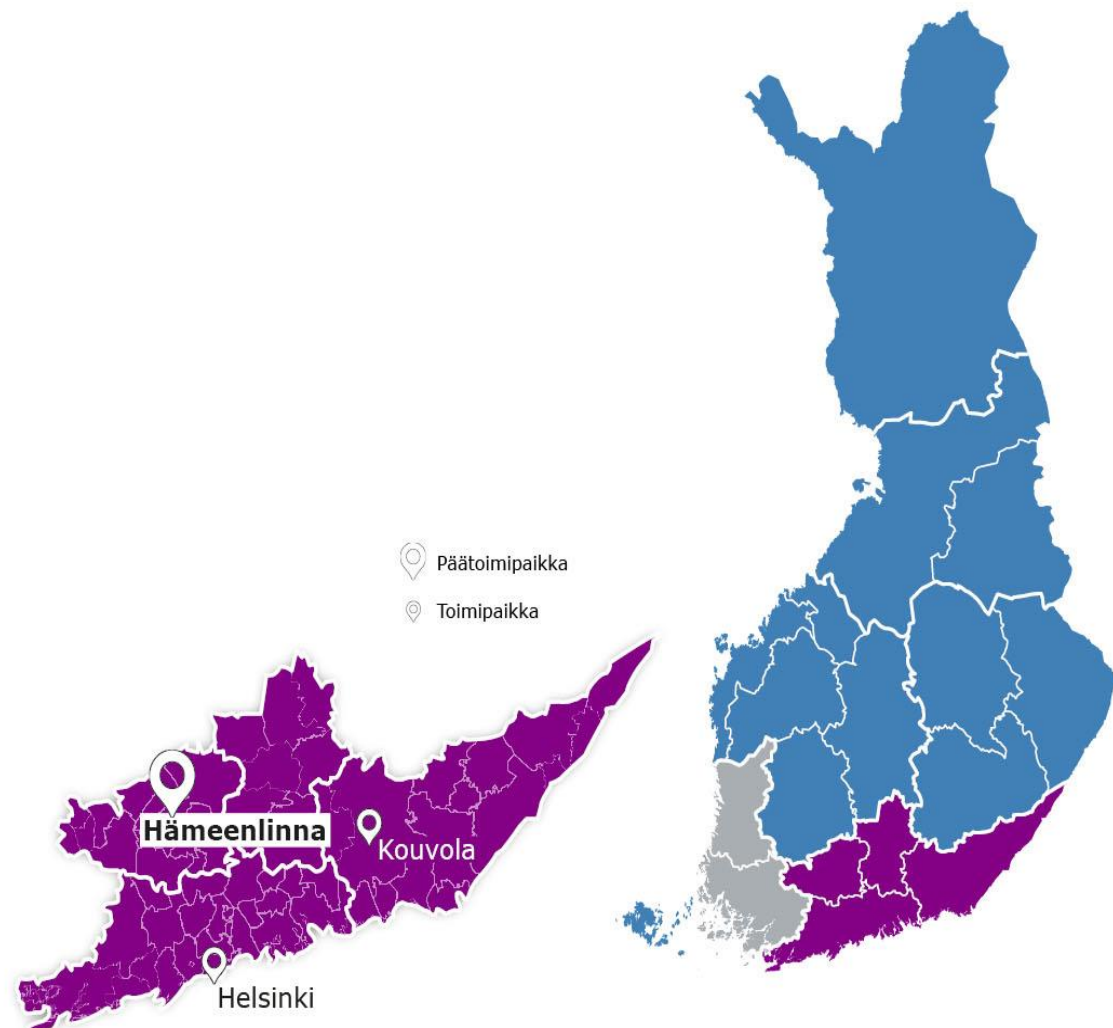
Aluehallintovirastot

- Kuusi aluehallintovirastoa
 - **ESAVI**
 - LSAVI
 - LSSAVI + Svenska Enheten
 - ISAVI
 - PSAVI
 - LAAVI
- Vastuualueet ESAVIssa
 - Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
 - **Opetus- ja kulttuuritoimi**
 - Pelastustoimi ja varautuminen
 - Työsuojelu
 - Ympäristöluvut
 - Hallinto- ja kehittämispalvelut
 - Muut tehtävät
 - viraston yleishallinnolliset tehtävät johdon tuen yksikössä
 - vastaamme lukuisista valtakunnallisista tehtävistä koko maan kattavasti.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

- Viisi maakuntaa Etelä-Karjala, Kanta-Häme, Kymenlaakso, Päijät-Häme ja Uusimaa.
- Kuntia on 62 kuntaa
 - Etelä-Karjalassa 9 kuntaa, Kanta-Hämeessä 11 kuntaa, Kymenlaaksossa 6 kuntaa, Päijät-Hämeessä 10 kuntaa ja Uudellamaalla 26 kuntaa.
- 42% väestöstä
- 8 Hyvinvointialuetta + Helsingin kaupunki

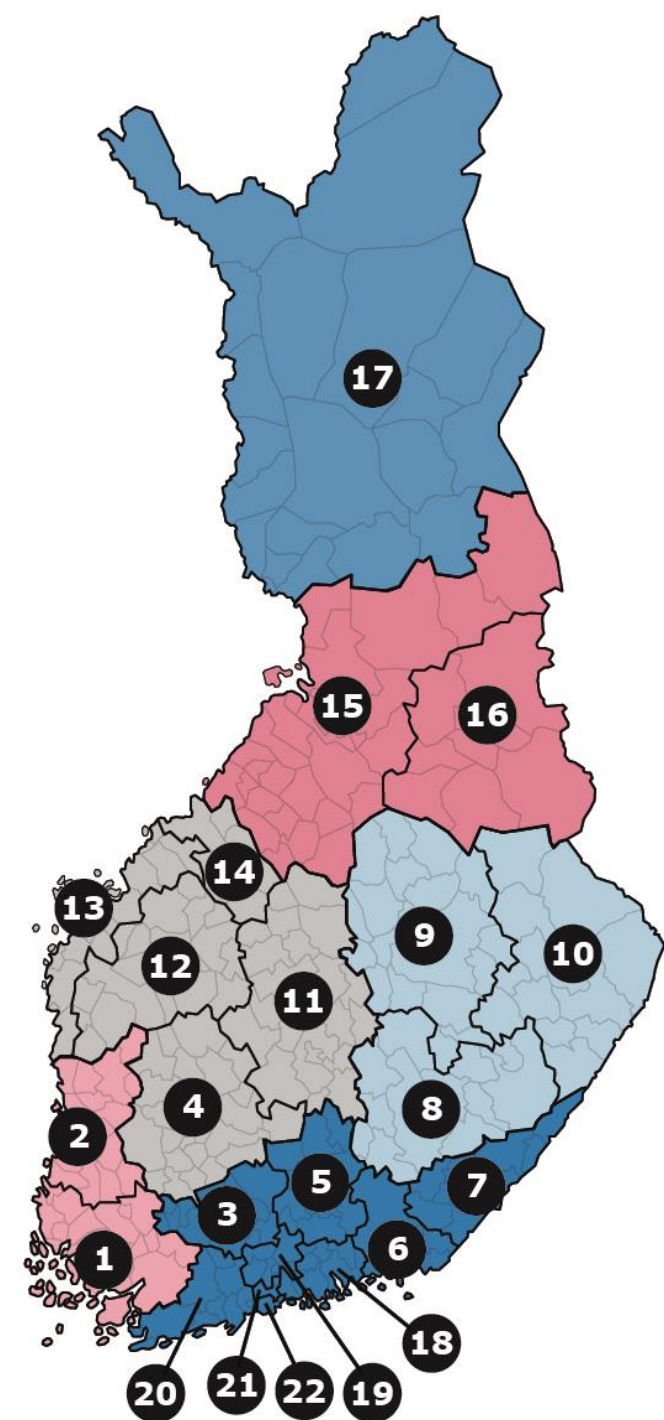
Hyvinvointialueet ja aluehallintovirastot 1.1.2023

Hyvinvointialueet

1. Varsinais-Suomen hyvinvointialue
2. Satakunnan hyvinvointialue
3. Kanta-Hämeen hyvinvointialue
4. Pirkanmaan hyvinvointialue,
5. Päijät-Hämeen hyvinvointialue,
6. Kymenlaakson hyvinvointialue,
7. Etelä-Karjalan hyvinvointialue,
8. Etelä-Savon hyvinvointialue
9. Pohjois-Savon hyvinvointialue,
10. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue,
11. Keski-Suomen hyvinvointialue,
12. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue,
13. Pohjanmaan hyvinvointialue,
14. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
15. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue,
16. Kainuun hyvinvointialue,
17. Lapin hyvinvointialue,
18. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue,
19. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue,
20. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue,
21. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
22. Helsingin kaupunki

Aluehallintovirastot

- Lapin aluehallintovirasto
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
- Itä-Suomen aluehallintovirasto
- Lounais-Suomen aluehallintovirasto
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Yhteistyöalueet ja aluehallintovirastot 1.1.2023

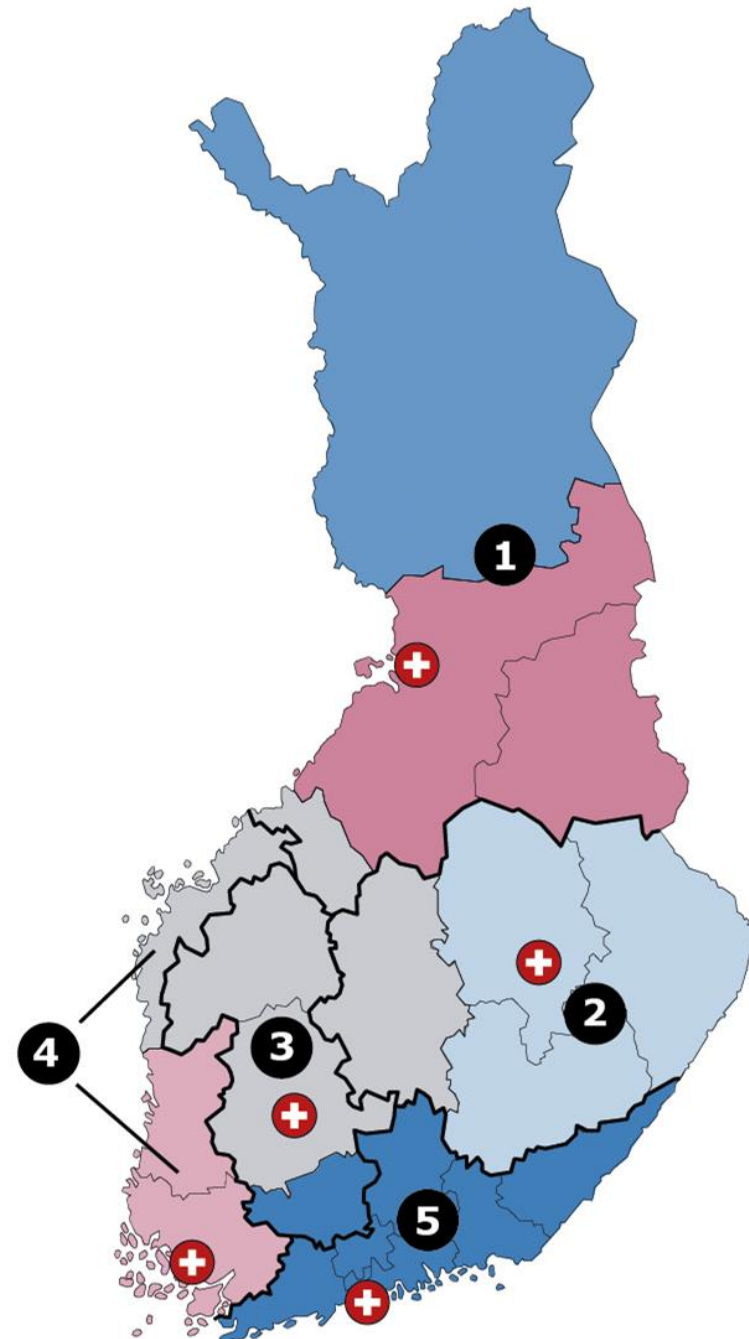
Yhteistyöalueet

1. Pohjois-Suomen yhteistyöalue
2. Itä-Suomen yhteistyöalue
3. Sisä-Suomen yhteistyöalue
4. Länsi-Suomen yhteistyöalue
5. Etelä-Suomen yhteistyöalue

Yliopistollinen sairaala

Aluehallintovirastot

- Lapin aluehallintovirasto
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
- Itä-Suomen aluehallintovirasto
- Lounais-Suomen aluehallintovirasto
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Opetus- ja kulttuuritoimi – vastuualueen tehtävät aluehallinnossa

- Opetus- ja kulttuuriministeriön opetuksen, varhaiskasvatuksen sekä kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen alueelliset tehtävät. Kunnat vastaavat paikallisesti näiden tehtävien järjestämisestä.
- Lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtävät
- Sivistystoimen kantelut, oikaisuvaatimukset, lausunnot ja oppilasarvioinnin oikaisupyynnöt
- Varhaiskasvatuksen ohjaus ja valvonta sekä lupaviranomaisen tehtävät (1.1.2023)
- Lyhytkestoinen täydennyskoulutus ja informaatio-ohjaus
- Valtionavustukset
 - Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustukset
 - Nuoriso-, liikunta- ja kirjastotoimen hankkeet
- Peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointi
- Turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvät tehtävät toimialoillaan
 - Kuntien valmius- ja turvallisuussuunnittelun tukeminen
- Valtakunnallisena tehtävänä: erivapauksien myöntäminen yleissivistävän koulutuksen opettajalle ja rehtorille
- Lausuntojen antaminen ja verkosto- ja sidosryhmäyhteistyö

Huomioita lainsäädännöstä

- Lapsen edun ensisijaisuus
 - Varhaiskasvatustalaki 4 § (Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu)
 - Perusopetuslaki 3 a § (Perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu) 1.8.2022
- Oikeus tukeen
 - Varhaiskasvatustalaki 3 a luku - Oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen
 - Perusopetuslaki 16 -17 a §
- Päätöksenteko
 - Erityisen tuen antamiseksi opetuksen järjestäjän tulee tehdä **kirjallinen päätös**, jota **tarkistetaan** ainakin toisen vuosiluokan jälkeen sekä ennen seitsemännelle vuosiluokalle siirtymistä. Varhaiskasvatuksessa annetaan tehostetun ja erityisen tuen päätös.
 - **Arviointia tulee tehdä jatkuvasti** tuen oikea-aikaisuuden ja riittävyyden osalta (ottaen huomioon POL 30 §; "...heti tuen tarpeen ilmetessä." Varhaiskasvatustalaki 15 d §)
 - Erityisen tuen antamista koskevassa päätöksessä on **määrättävä oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä muut** 31 §:ssä tarkoitetut palvelut sekä tarvittaessa 1 momentissa tarkoitettu oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen." (POL 17.2 §) Varhaiskasvatustalaki 15 e § päätös tuesta ja tukipalveluista

Huomioita lainsäädännöstä jatkuu...

- POL 18 §:n mukaisissa erityisissä opetusjärjestelyissä ja ratkaisuihin osana oppimisen tuen kokonaisuutta (esim. lyhennetty koulupäivä) päätökset tulee tehdä **erityisen harkiten ja perustellen**. Erityishuomio siihen, onko ratkaisu **toistaiseksi voimassa oleva vai tilapäinen** – ajatellen lapsen tulevaisuutta kokonaisvaltaisesti.
- Tarvittaessa harkinta korvaavan opetuksen järjestämisestä (po-asetus 5 §).
- Oppimäärien **yksilöllistäminen on mahdollista** vasta erityisestä **tuesta tehdyn päätöksen jälkeen**.
- Jos yksilöllistettävien oppiaineiden määrää on tarpeen myöhemmin lisätä tai vähentää, se **vaatii uuden päätöksen**.
- Perusopetuksessa pedagoginen selvitys → Erityisen tuen päätös → HOJKS
- **Kuuleminen** – dokumentointi (koska ja miten; ei tarkoita suostumusta, huoltajien tahdonvastainen päätös → toimielimen päätös)
- Päätökseen selkeät perustelut
- Muutoksenhakuohje päätöksen liitteeksi

Muutoksenhaku tuen päätöksiin

- Muutoksenhaku – oikaisuvaatimus
 - Varhaiskasvatuslain 62 §:ssä ja Perusopetuslain 42 §:ssä tarkoitettuun päätökseen **saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta.**
 - Varhaiskasvatuslain 15 e §:ssä tarkoitettuun lapsen tukea ja tukipalveluita koskevaan päätös
 - Perusopetuslain 17 §:ssä tarkoitetun erityisen tuen järjestämistä ja erityiseen tukeen kuuluvia 31 §:n mukaisia tulkitsemis- ja avustajapalveluja, muita opetuspalveluja ja erityisiä apuvälineitä; (11.3.2022/163)
 - Muussa kuin erityisen tuen päätöksen yhteydessä tehty päätös perusopetuslain 31 §:n mukaisista päätöksistä tehdään muutoksenhaku hallinto-oikeuteen siten kuin perusopetuslain 42 a §:ssä säädetään.
- Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen valvonta

● Opetus:

- Valvomme asiakkaan **laillisten oikeuksien toteutumista** esiopetuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa, toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa sekä taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön parissa.
- Meillä ei ole toimivaltaa valvoa opetustointia oma-aloitteisesti. Voimme kuitenkin **kantelun perusteella tutkia jälkikäteen**, onko opetuksen järjestäjä noudattanut lakia. Oppilaalla ja opiskelijalla on lain mukaan oikeus esimerkiksi opetukseen, turvalliseen opiskeluympäristöön ja riittävään tukeen. Kantelun kohteena voi olla niin julkinen kuin yksityinenkin toimija.

● Varhaiskasvatus:

- Valvomme varhaiskasvatuksen **laatua ja toteutumista**. Valvonta on toimintaa, jolla selvitetään, onko käsiteltävässä asiassa toimittu lainvastaisesti tai muuten moitittavalla tavalla.
 - Valvomme sekä kunnallisten että yksityisten varhaiskasvatuksen järjestäjien toimintaa.
 - **Ennakoiva ohjaus** on keskeinen osa valvontaamme. Varhaiskasvatuslaissa määriteltyjen valvontaviranomaisten on lain mukaan ensisijaisesti annettava ohjausta ja neuvontaa varhaiskasvatuksen järjestäjälle. → Monipuolisen ohjauksen ja neuvonnan tavoitteena on taata, että varhaiskasvatus on säädösten mukaista ja laadukasta.
 - järjestämämme koulutustilaisuudet ja tekemämme oppaat.
 - Lisäksi ohjaamme varhaiskasvatuksen järjestäjiä tekemään suunnitelmallista omavalvontaa.
 - Valvontamme perustuu **valvontaohjelmaan (2023-2025)** sekä meille tehtyihin kanteluihin tai muihin yhteydenottoihin.
- Kantelujen käsittelyn lisäksi ohjaamme opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjiä tarjoamalla täydennyskoulutusta sekä antamalla neuvontaa yleisellä tasolla.

Kantelut

- Kantelu on ilmoitus epäilystä viranomaisen virheellisestä menettelystä tai laiminlyönnistä.
- Kantelun voi tehdä mistä tahansa asiasta – aluehallintovirasto harkitsee kantelun käsittelytavan
- Kantelun perusteella tutkitaan jälkikäteen, onko lakia noudatettu lakia.
- Hallintolaki (434/2003) 8 a luku

- ESAVI:ssa opetustoimen kantelua vireille 2022 159 kpl, varhaiskasvatuksessa 54 kpl
- ESAVI:ssa opetuksessa 2022 ratkaistu 157 kantelua – 78,98% perusopetuksen kanteluita
 - Hallintomenettely ja hyvä hallinto 30,57%
 - Oppimisen tuki 21,02%
 - Oikeus opetukseen 14,01%
- Varhaiskasvatuksessa 2022 ratkaistuja 56
 - Laatu ja toiminta 53,57%
 - Varhaiskasvatuksen järjestäminen 25%
 - Kohtelu 25%
 - Tietosuoja 23,21%

- [Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen kantelujen määrä nousi, mutta käsittelyajat lyhenivät, Tiedote 25.4.2023 - Aluehallintovirasto \(avi.fi\)](#)

- <https://avi.fi/paatoslyhennelmat/kantelut#accordion-A0fl8CtkMvrN>

Oikaisuvaatimukset

- Aluehallintovirasto on muutoksenhakuviranomainen laissa erikseen säädetyissä asioissa.
- Meille voi tehdä oikaisuvaatimuksen eräistä oppilasta ja opiskelijaa koskevista opetuksen järjestäjän päätöksistä. (perusopetuslaki 42 §, lukiolaki 49 §, laki ammatillisesta koulutuksesta 111 §, laki taiteen perusopetuksesta 10 §
 - erityishuolto-ohjelmaa ja erityishuollon palveluja koskevista päätöksistä (peruspalvelut ja oikeusturva).
- 1.8.2022 varhaiskasvatuksessa oikaisuvaatimukset päätöksestä lapsen tukeen ja tukipalveluihin
- Oikaisuvaatimuksen johdosta tutkimme päätöksen ja päätösmenettelyn lainmukaisuuden
 - Voimme oikaisuvaatimuksen johdosta kumota tai muuttaa päätöksen, jos se on lainvastainen. Voimme myös hylätä oikaisuvaatimuksen, jos tehty päätös on lain ja asetusten sekä muiden etukäteen annettujen ohjeiden mukainen.
- Oppilaita ja opiskelijoita koskevissa asioissa oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Erityishuollon ja varhaiskasvatuksen asioissa muutoksenhaku-aika on 30 päivää.
- Hallintolaki (434/2003) 7 a luku
- ESAVI:ssa vuonna 2022: 426 kpl oikaisuvaatimusta vireille, varhaiskasvatuksessa muutama
- Oikaisuvaatimuksia suurin osa koulupaikkapäätöksistä, jonkin verran tukeen liittyvä oikaisuvaatimuksia.
- Valtakunnallisesti tuen suunnittelu- ja toteutustapa vaihtelevaa.

Erivapautta koskevat hakemukset

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto käsittelee koko maan alueella perusopetuslaissa ja lukiolaissa tarkoitetun kelpoisuusvaatimuksia koskevan erivapauden myöntämisen opettajalle ja rehtorille sekä taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetun vastaavan erivapauden myöntämisen rehtorille.
- Hakemuksia 5-10 kpl vuosittain
- Ammatillisen koulutuksen osalta hakijan oman alueen aluehallintovirasto käsittelee

Yhteydenotot ja mitä kysytään?

- Yleistä ohjausta ja neuvontaa kaikilla kanavilla: asiakaspalvelu (aspa), sähköpostit, puhelut
 - erityisesti huoltajat, myös kuntien henkilöstö, varhaiskasvatuksen ja opetuksen järjestäjät, työntekijät, järjestöt, valpaat kansalaiset
- Aiheita mm.
 - Oppilaan oikeuksista, oppimisen tuki, kurinpito, turvallisuus, kiusaaminen
 - Opetuksen järjestäjän käytäntöjen oikeellisuudesta – toimitaanko lain mukaan ?
 - Kantelun tekeminen - teenkö kantelun, jos teen, miten se teen?
 - Miten kouluja valvotaan ?

Aluehallintovirasto järjestää maksutonta lyhytkestoista täydennyskoulutusta

Valtakunnallisesti vastuualue järjesti 2022 yli 480 tilaisuutta ja kokonaisuudessaan koulutuksiin osallistui yli 41 000 osallistujaa eli keskimäärin 85 osallistujaa koulutustilaisuutta kohden.

Täydennyskoulutukset rahoittaa valtiovarainministeriö ja ovat maksuttomia osallistujille. Täydennyskoulutuksen painopisteet antaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

<https://avi.fi/tapahtumat-ja-koulutukset>

Aluehallintoviraston täydennyskoulutuksen painopisteet v. 2021 - 2023

1. Oikeusturvan ja varhaiskasvatuksen valvonnan osaamisen vahvistaminen
2. Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen lainsäädännön muutosten toimeenpanon tuki
3. Hyvinvoinnin, turvallisuuden ja sosiaalisten taitojen edistäminen oppimisyhteisöissä
4. Kestävän elämäntavan, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen mukaan lukien digitalisaation tasa-arvon lisääminen
5. Oppimisen tuen ja yksilöllisten oppimispolkujen uudistaminen
6. Kielellisen ja kulttuurisen osaamisen vahvistaminen
7. Stärka och stödä kunskaper i vägledning och studiehandledning

AVIen strategiset painopisteet 2023 – hyvinvointi, turvallisuus ja sivistyksen palvelupolut

